

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-398-9-71>

**THEORETICAL ASPECTS OF IMPLEMENTATION
OF NATIONAL ECONOMIC INTERESTS OF UKRAINE
IN INTERNATIONAL ECONOMIC COOPERATION**

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ
У МІЖНАРОДНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ**

Національні інтереси в економічній сфері є одними із найважливіших аспектів національної безпеки. Вони визначають напрями розвитку національної економіки та забезпечують її захист від зовнішніх і внутрішніх загроз. Реалізація національних інтересів в економічній сфері передбачає досягнення таких цілей, як: забезпечення економічного зростання та розвитку, що передбачає підвищення продуктивності праці, інноваційну діяльність, розвиток нових галузей економіки та створення нових робочих місць; підвищення конкурентоспроможності національної економіки, що передбачає підвищення якості продукції та послуг, зниження витрат виробництва, розширення ринків збуту; забезпечення економічної безпеки, що передбачає захист національної економіки від зовнішніх і внутрішніх загроз, таких як економічна блокада, ембарго, фінансові кризи, інфляція тощо; забезпечення справедливого розподілу доходів, що передбачає підвищення рівня життя населення, зменшення бідності та соціальної нерівності; підвищення добробуту населення, що передбачає забезпечення населення якісними товарами і послугами, доступом до освіти, медицини, культури тощо.

Реалізація національних інтересів здійснюється за допомогою державних механізмів, що реалізуються державними органами та установами. Державні механізми включають: дипломатичні відносини, які створюють основу для взаємодії між державами в економічній сфері; торговельні угоди, які дозволяють знижувати мита та інші торговельні бар'єри, що сприяє розвитку експорту та імпорту; угоди про захист інвестицій, які допомагають створити стабільні умови для іноземних інвесторів.; активна участь у міжнародних організаціях, таких як Світова організація торгівлі (СОТ), Міжнародний валютний фонд

(МВФ) чи група Світового банку, дозволяє країні впливати на світову економічну політику та стандарти; розробка стратегій економічного розвитку, які враховують національні інтереси та сприяють їхньому реалізації на міжнародному рівні; забезпечення внутрішніх умов для зростання та конкурентоспроможності економіки, яке може підсилити позиції країни на міжнародних ринках [1, с. 41]. Двосторонні механізми передбачають взаємодію між двома країнами. Вони можуть включати укладення торговельних угод, угод про захист інвестицій, проведення спільних економічних проєктів тощо. Багатосторонні механізми передбачають взаємодію між кількома країнами. Вони можуть включати участь у міжнародних організаціях, укладення міжнародних угод, проведення міжнародних економічних форумів тощо. Торгові механізми спрямовані на розвиток торгівлі між країнами. Вони включають укладання торговельних угод, проведення спільних економічних проєктів, участь у міжнародних торгових організаціях тощо. Інвестиційні механізми спрямовані на залучення іноземних інвестицій до економіки країни. Вони включають укладання угод про захист інвестицій, проведення інвестиційних форумів та заходів, сприяння розвитку інфраструктури тощо [2, с. 113]. Фінансові механізми спрямовані на забезпечення фінансової стабільності країни та її економічного розвитку. Вони включають участь у міжнародних фінансових організаціях, використання міжнародних фінансових інструментів тощо. Технологічні механізми спрямовані на розвиток технологічного співробітництва між країнами. Вони включають обмін технологіями, спільні науково-дослідні проєкти, участь у міжнародних технологічних форумах тощо. Соціальні механізми спрямовані на вирішення соціальних проблем, пов'язаних з міжнародним економічним співробітництвом. Вони включають співпрацю в галузі охорони здоров'я, освіти, культури тощо.

Україна активно бере участь в світових господарських зв'язках і займає важливе місце на світовій арені. Україна підтримує тісні економічні зв'язки з багатьма країнами світу. Вона веде зовнішню торгівлю з різними партнерами (написати статистичні дані), експортуючи продукцію та послуги та імпортуючи різноманітні товари. (написати зовнішньоторгівельний обіг, об'єм експорту, імпорту) Україна є членом Світової організації торгівлі (СОТ) і багатьох інших міжнародних економічних організацій, що дозволяє їй брати участь у глобальних торговельних відносинах.

Загострення міжнародної конкуренції та поглиблення міжнародного поділу праці зумовлюють необхідність ефективного залучення національних економік до світових торгових потоків. У цих умовах традиційна парадигма зовнішньоторгівельної політики держави не

відповідає геополітичним вимогам країн, оскільки зазвичай охоплює лише стандартні інструменти регулювання експортно-імпортних операцій. Це питання особливо актуальне для розвинутих країн, оскільки конкуренція за лідерські позиції на світовій арені висока. Крім того, цифрові трансформації та перехід до сталого розвитку потребують змін у зовнішньоторговельній політиці.

Отже, формування ефективної системи державного управління економічною безпекою вимагає чіткого визначення національних інтересів в економічній сфері та розробки ефективних механізмів їх реалізації. Реалізація національних економічних інтересів у міжнародному економічному співробітництві передбачає використання різних механізмів та інструментів. Ці механізми можна класифікувати за різними ознаками, зокрема за рівнем участі держави, за характером взаємодії з іншими країнами та за сферами застосування. За рівнем участі держави механізми реалізації національних економічних інтересів у міжнародному економічному співробітництві можна розділити на державні та недержавні.

Література:

1. Завгородня С. П. Національні інтереси в економічній сфері: сутність та побудова їх ієрархії. *Механізм публічного управління*. 2015. № 1–2 (15–16). С. 40–47.
2. Кваша О. С. Україна та ЄС: проблеми та перспективи інтеграції в сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Голов. ред. М. М. Палінчак. Ужгород, 2019. Вип. 23. Ч. 1. С. 112–117.